Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunta 3.5.2018

Asia: HE 34/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä asiantuntijana laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi. Esitämme näkemyksemme vain kirjallisena.

Yhtiön omistajaohjaus

Valtion omistajaohjauspolitiikan tulee olla strategisesti kestävää kaikkina aikoina, pitkäjänteistä ja aktiivista, kokonaistaloudellisen edun mukaista, tasapuolista ja henkilöstöä arvostavaa. Omistajaohjaus on yleensä keskitetty valtioneuvoston kansliaan, mutta hallituksen esitys on, että liikenteen ohjausyhtiön omistajaohjausvastuu olisi Liikenne- ja viestintäministeriöllä. JHL ei pidä tätä järkevänä, vaan esittää, että myös uuden perustettavan yhtiön omistajaohjaus hoidetaan valtioneuvoston kansliasta.

Henkilöstön asema yhtiössä

Henkilöstön asema ei saa uudistuksen myötä heikentyä. Useissa vastaavissa yhtiöittämistapauksissa henkilöstön työsuhteen ehdot ovat heikentyneet merkittävästi. Yhtiön perustamisen tavoite ei voi olla työsuhteita heikentämällä saada aikaan säästöjä. Lakiesityksen yhteyteen uudelle yhtiölle on asetettu merkittävä säästöpaine, jonka toteuttaminen henkilöstö kustannuksella ei ole hyväksyttävää.

JHL ehdottaa, että henkilöstön asemasta ja uudesta mahdollisesta toimipisteverkosta osana uuden yhtiön perustamista ohjeistetaan niin, että koko henkilöstön osalta työskentelypaikka ei olennaisesti muutu. Työssäkäyntialueen osalta on noudatettava enintään työvoimaviranomaisten määrittelemää aluetta ja välimatkaa kotoa työpaikalle.

Siirrettäessä virka samalle työssäkäyntialueelle siirtoon ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lisäksi lain mukaan työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäynti-alueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta.

Sekä virkamiesten, että työsopimussuhteisten osalta on perusteltua noudattaa periaatetta, että henkilöstö sijoittuu nykyisille työskentelypaikkakunnille tai työssäkäyntialueelle. Verkostomainen työskentelytapa ei tämän lisäksi saa tarkoittaa työmatkasäännöksistä poikkeamista.

Uudet sopimukset

Uuden yhtiön perustamisessa tulee neuvoteltavaksi kaikki palvelussuhteisiin liittyvät sopimukset, joita ovat mm. palkkausjärjestelmä- ja yhteistoimintasopimukset.

Henkilöstön kannalta on keskeistä päästä työskentelemään uuden yhtiön palveluksessa välittömästi oikeudenmukaisin työehdoin.

Säästöt

Liikenteen ohjauksen liikevaihdoksi on arvioitu 137 miljoonaa euroa vuonna 2019. Esityksen mukaan säästöt olisivat heti ensimmäisestä vuodesta lähtien 11 miljoonaa euroa vuosittain, eli 8 prosenttia liikevaihdosta. Kun huomioidaan yhtiön perustamiseen ja toiminnan aloittamiseen liittyvät väistämättömät kustannukset, säästötavoite vaikuttaa ylimitoitetulta.

Tiukka säästötavoite merkitsee, että paine ja huomio kustannusten säästämisen suhteen kohdistuu helposti henkilöstöön. Säästöjen löytäminen kestävällä tavalla tulee olla yhtiössä yhteinen tavoite.

Hyvä yhteistoiminta

Uudistuksia tulee viedä eteenpäin yhdessä henkilöstön kanssa hyvää työnantajapolitiikkaa ja yhteistoimintamenettelyä noudattaen.

Helsingissä 3.5.2018

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Lisätiedot:
sopimustoimitsija Minna Salminen, minna.salminen@jhl.fi, p. 050 445 5350